

Ekonomski Bilten

Ekonomska reforma i
obnova
Bosna i Hercegovina

Svezak 6, broj 3
Srpanj 2003

Sadržaj

1. Poreska politika
2. Transport
3. Bulldozer
4. Sektor energetike
5. Budžeti
6. Privatizacija
7. Sektor socijalne zaštite
8. Civilna avijacija
9. Poljoprivreda
10. Telekomunikacije
11. Sektor bankarstva
12. Regionalni uredi
13. Ekonomski pokazatelji BIH

Ovaj Ekonomski bilten objavljen je u skladu sa ovlaštenjima lorda Paddy Ashdown-a, Visokog predstavnika.
Glavni urednik: Patrice Dreiski, Zamjenik Visokog predstavnika i šef ekonomskog odjela, OHR;
Tehnički urednik: Almira Kulagić, ekonomsko odjeljenje, OHR;
Dizajn: Samir Mujković, Odjel za resurse, ICT sekcija, OHR.

Za pitanja i objašnjenja molimo kontaktirajte:
economic.newsletter@ohr.int

PORESKA POLITIKA

Komisija za direktno oporezivanje završava rad-Nacrt zakona o sustavu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini je završen

23 srpnja 2003 godine, Komisija za indirektno oporezivanje prezentirala je Visokom predstavniku Nacrt zakona o sustavu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini. Za Komisiju bilo je to bilo značajno postignuće. Nacrt zakona je završen, ali oko još tri pitanja trebalo je postići političku suglasnost entitetskih i državnog premijera, što je naknadno i ostvareno²⁹ i 30-og srpnja.

Najznačajniji aspekti nacrtu ovoga zakona sastoje se u sljedećem:

- Zakonom se obezbjeđuje potpuno funkcionalan organ vlasti za indirektno oporezivanje koji će djelovati kao

administrativno tijelo za prikupljanje i implementaciju svih carinskih tarifa, i do uvođenja PDV-a, svih indirektnih poreza (PDV, carine akcize) u cijeloj Bosni i Hercegovini.

- Ovaj organ vlasti imat će direktora koji će biti zadužen za rad Upravnog odbora.
- Upravni odbor će se sastojati od tri ministra financija (oba entiteta i državna razina) te još tri stručnjaka za indirektno oporezivanje. U prvih pet godina postojanja ovaj organ i njegov upravni odbor imat će predsjednika koji potiče iz međunarodne zajednice.
- Upravni odbor će utvrđivati politiku indirektnog oporezivanja. Upravni odbor mora odobriti sve zakonodavne promjene kao i kratkoročne izmjene stopa indirektnih poreza, i onih struktura za koje nije potrebna legislativa
- Od 19 trenutno postojećih carinarnica lociranih diljem Bosne i Hercegovine, procesom objedinjavanja nastat će četiri regionalna centra, od kojih će svaki prelaziti međuentitetsku crtu.
- Direktor organa za indirektno oporezivanje treba osigurati spremnost ovoga tijela da za dvije godine po stupanju zakona na snagu uprava za indirektno oporezivanje bude spremna da obavlja rad vezan za PDV.
- Sjedište ovoga organa bit će u Banjaluci

30-og lipnja 2003, usvojen je Prijelazni Zakon o objedinjavanju carinskih uprava i uspostavljanju Uprave za indirektno oporezivanje. Ovaj zakon prošao je parlamentarnu proceduru. To je prvi zakonski akt koji je sačinila komisija za indirektno oporezivanje, a utire put za početak procesa objedinjavanja tri carinske uprave. Najznačajnije je što ovaj prijelazni zakon utvrđuje izbor i imenovanje direktora, koji je u doba nastanka ovoga članka u postupku.

Treba naglasiti da predstoji ogroman posao dok Uprava za indirektno oporezivanje i upravni odbor te PDV ne profunkciraju - što je konačnica ovog prijelaznog perioda.

Međutim sama činjenica da postoji takav zakon i da su entitetski premijeri postigli suglasnost oko ključnih pitanja predstavlja dokaz konstruktivnog i pragmatičnog pristupa ekonomskoj reformi u čije postojanje u Bosni i Hercegovini još 2002 godine mnogi ne bi povjerovali. Usvajanje sustava indirektnog oporezivanja utvrđenog nacrtu ovoga zakona jasan je i neopoziv preduslov za nastavak procesa potrebnih Bosni i Hercegovini u pridruživanju Evropskoj uniji.

Promjena mjesta prikupljanja poreza na promet na akcize

U toku mjeseca srpnja u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Distriktu Brčko usvojeno je zakonodavstvo kojim se uređuje promjena mjesta ubiranja poreza na promet na akcize (visoko tarifne robe).Od prvog augusta, porez na promet ovih roba se sada ubire u mjestu proizvodnje odnosno uvoza, a ne u mjestu krajnje potrošnje.

Podaci CAFAO-a , kancelarije Evropske unije koja se bavi za pružanjem pomoći u području carina i fiskalnih pitanja, te entitetskih poreskih uprava, ukazuju na činjenicu da se ogromni iznosi sredstava po osnovu poreza na promet na akcizne robe (alkohol, pivo, kafa, bezalkoholna pića, duhanske prerađevine, naftni derivati) ne uplaćuju pa se tako ispada da te robe nisu zvanično ni prodane krajnjem korisniku.

Puni efekat ove promjene biti će očigledan tek krajem jeseni. To je zato što će se porez na promet plaćati i na zalihe koje se zateknu na dan 31 srpnja u prijelaznom periodu od 60 dana, a iznosi prikupljeni od tih zaliha mogli bi prouzročiti dalje fluktuacije u naplati.

Važno je naglasiti da su ministri financija i njihovi pomoćnici u entitetima i Distriktu Brčko blisko surađivali da bi postigli ovu poresku promjenu. Tako iskazana opredijeljenost i posvećenost predstavljaju dobar nagovještaj buduće suradnje u upravnom odboru i radu organa za indirektno oporezivanje.

TRANSPORT

Utvrđivanje organiziranog pravnog okvira na državnoj razini, te sloboda kretanja roba i ljudi ključni su za gospodarski razvoj Bosne i Hercegovine.

Željeznički promet

Radna skupina na čelu sa EBRD predala je nacrt zakona o željeznicama ministru komunikacija i transporta. Zakon o željeznicama Bosne i Hercegovine uređuje funkcioniranje željeznica na državnoj razini sukladno ustavnim ovlastima po pitanju međunarodnog i međuentitetskog prometa i standardima EU. Početkom rujna planira se održavanje okruglog stola sa ministrima i rukovodstvom željeznica da bi se razgovaralo o poslovanju željeznica, operativnim pitanjima i nacrtu zakona. Nakon toga naredni korak će

biti završetak rada na zakonu i razmatranje zakona na Vijeću ministara.

Cestovni saobraćaj

Bosmal, bosansko-malezijsko poduzeće, iniciralo je mogućnost izgradnje svih 330 km Koridora 5C od Save do Jadrana na osnovu ugovora o koncesiji. Bosmal predlaže pripremini period u trajanju od jedne godine, da bi se u naredne četiri godine obavila izgradnja cjelokupnog autoputa. Zatražena je još jedna godina u slučaju da se u tom roku ne obave svi radovi.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je o ovome raspravljalo, kao i o nekim drugim mogućnostima vezanim za izgradnju Koridora 5C. U ovom stadiju inicijativa je kvalificirana prihvatljivom. Bosmal ima priliku da u roku od četiri mjeseca iskaže svoj finansijski potencijal i kredibilitet za učešće u ovome projektu. U međuvremenu Vijeće ministara Bosne i Hercegovine treba uspostaviti Komisiju za koncesije Bosne i Hercegovine. Bosmal procjenjuje da bi izgradnja Koridora 5C kroz Bosnu i Hercegovinu koštala oko 2.5 milijarde EURa. Bosmal predlaže koncesiju na 40 godina. Po zakonu Bosne i Hercegovine koncesija je moguća na 30 odnosno do 50 godina pod naročitim okolnostima.

Direkcija za puteve Republike Srpske najavila je tender za rekonstrukciju autoputa Srpsko Sarajevo-Zvornik.

Transportni sektor Bosne i Hercegovine uključuje mnoge temeljne gradivne elemente jedinstvenog gospodarskog prostora koji se sada uobličava.

Šta je do sada postignuto

Civilno zrakoplovstvo

Rekonstrukcija aerodroma i prelazak zračnog prostora iz vojne pod civilnu kontrolu je okončan. Vijeće ministara je usvojilo novi zakon, a kada ga usvoji i parlamentarna skupština, Bosna i Hercegovina će biti usklađena sa pravilima ICAO i preporukama Eurocontrola.

Željeznički sektor

Rekonstrukcija je velikim dijelom završena. U toku je implementacija 6 miliona Eura. Most u Šamcu je otvoren, a međunarodni promet obnovljen. Putničke linije na relacijama Sarajevo-Zagreb, Sarajevo-Budimpešta te Banja Luka-Beograd su uspostavljene.

Cestovni sektor

Zakon o međunarodnom i međuentitetskom prometu za autobusni i kamionski promet se provodi. Program o sigurnosti na cestama Svjetske banke u vrijednosti \$30

miliona, koristi se za obnovu velikog dijela sekundarne cestovne mreže u Bosni i Hercegovini.

Sektor plovnih puteva

Potpisivanje Okvirnog sporazuma o Posavlju od strane četiri zemlje – Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore te Slovenije završeno je pod vodstvom Pakta stabilnosti, a sada se okončava Akcioni plan. Mjesto u kome će se nalaziti sjedište Komisije za rijeku Savu sada mora biti određeno, a akcioni plan proveden.

Šta još treba završiti

Izrada prometne politike za Bosnu i Hercegovinu

Kao osnov za planiranje saobraćaja potrebno je utvrditi prometnu politiku. Bez vizije o budućnosti, ne može se vršiti planiranje prometa. Preporuke iz poglavlja o prometu u okviru Razvojne strategije daju dobar osnov za to.

Civilno zrakoplovstvo

Novi zakon čeka usvajanje na parlamentarnoj skupštini. Vijeće ministara treba da postavi novog generalnog direktora Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine. Do kraja 2003 godine, zračne luke Sarajevo (kontrolori i novi radar) i Mostar trebale bi biti pod potpunom upravom domaćih organa vlasti..

Zakon o željeznicama

Ovim se zakonom utvrđuje državni organ vlasti za željeznice u Bosni i Hercegovini, regulatorni odbor te struktura sektora sukladno europskim direktivama. Slovenija je takav zakon već donijela, a Hrvatska ga planira donijeti u najskorijoj budućnosti. Ovaj je zakon značajan za Bosnu i Hercegovinu, jer povećava djelotvornost, a smanjuje troškove transporta. Ovaj je zakon dio programa gospodarskih reformi u Bosni i Hercegovini.

Sporazum Inter-Rail

Pripremljen je zahtjev za prijem željeznica Bosne i Hercegovine u članstvo u Inter Rail –u, koje se odnosi na turistička putovanja, a čiju prezentaciju i prijem treba odobriti Odbor Inter-Rail-a na godišnjem sastanku koji će se održati u rujnu.

Zakon o cestama

Izgradnja Koridora Vc značajna je za Bosnu i Hercegovinu. Da bi se krenulo naprijed s radom na ovom pitanju potrebno je organizirano dugoročno planiranje koje treba da krene sa predstudijama o izvodljivosti koje bi utvrdile opravdanost takvog jednog ogromnog ulaganja i privuklo financijere. Da bi se formalizirao upravljački okvir za ceste u Bosni i Hercegovini, potreban je Zakon o cestama kojim bi se utvrdile osnovne odgovornosti i nadležnosti.

Izmjene i dopune Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prometu

Proces izdavanja dozvola za kamionski i autobuski promet treba biti utvrđen da bi država imala pune ovlasti nad procesom dodjele dozvola. Komisija za dodjelu dozvola je osnovana, a u okviru inicijative Buldožer predloženo je osnivanje Komisije za dodjelu dozvola za kamione da bi se eliminisalo crno tržište međunarodnim dozvolama u kamionskom prometu i pratilo samo korištenje dozvola. Osnivanje jedinstvene Komisije za izdavanje dozvola i za autobuski i za kamionski promet trebalo bi obezbijediti izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom saobraćaju.

TIR Carnet

TIR Carnet omogućava slobodno kretanje kamiona izvan granica zemlje i carinjenje na određenoj. Suočava se sa mnogim organizacionim preprekama. Na nedavnoj ceremoniji potpisivanja na kojoj su učestvovali Vanjskotrgovinska komora i predstavnici carina ova komora je ovlaštena da sklopi sporazum sa Međunarodnim cestovnim savezom (IRU) za uspostavljanje sustava TIR-carneta za Bosnu i Hercegovinu.

Zakon o sigurnosti saobraćaja

Zakon o sigurnosti saobraćaja je izrađen i sada se vrše završni pregledi prije nego što krene postupak usvajanja. Ovaj se zakon bavi prometnim prekršajima, dozvolama, istragama nesreća, između ostalog.

Zakon o prevozu opasnih materija

Ovaj zakon predstavlja osnovni elemenat svakog ministarstvaprometa. Zakon je u planu rada ministarstva i treba ga završiti što je prije moguće.

Zakon o pomorskom međunarodnom i međuentitetskom vodnom prometu

Ovaj zakon je potreban da bi ministarstvo uredilo sav međunarodni i međuentitetski promet plovnicima. Nalazi se u planu rada ministarstva.

Prometna statistika

Iako se ne radi o nekom velikom prioritetu, prometna statistika važna je za planiranje prometa, a naročito u svjetlu razmatranja velikih iznosa za ulaganja i donošenja odluka u tom smislu. Treba nastojati utvrditi organizaciju i razvoj prometnestatistike sa bazom podataka uz koordinaciju državne Agencije za statistiku.

Kada bi se ovi zadaci realizirali, bio bi uspostavljen jedinstven ekonomski prostor za promet koji bi omogućavao slobodu kretanja, a državno ministarstvo

komunikacija i saobraćaja imalo bi jak osnov za obavljanje svoga rada u budućnosti.

BULDOŽER POVJERENSTVO

HISTORIJAT:

12. studenog 2002.g., na inicijativu Visokoga Predstavnika, Paddyja Ashdowna, grupa poslovnih ljudi iz BiH, zajedno sa predstavnicima glavnih međunarodnih finansijskih organizacija, pokrenula je **Buldožer Povjerenstvo**. Cilj je izgraditi radno partnerstvo između BiH političara i poslovnih ljudi, te identificirati konkretne odredbe u legislativi, koje spriječavaju tvrtke da šire svoje poslovanje i otvaraju nova radna mjesta. Povjerenstvo je sebi postavilo zadatak da se izvrši **50 reformi za 150 dana**.

Prilikom sastavljanja prvog kruga reformi, Povjerenstvo je primilo **podatke od više od 500 tvrtki**. Među pokrenutim pitanjima su bile obavezne članarine u profesionalnim udrugama, duplo oporezivanje, komplikovane administrativne procedure i radne prakse koje uništavaju radna mjesta. Na svakom prijedlogu je radila grupa kvalificiranih odvjetnika i ekonomista, koji su detaljno proučavali preporuke, razvijali zakonska rješenja i procjenjivali moguće posljedice na gospodarsko okruženje. Više od 20 lokalnih udruga, kao što su regionalne poslovne udruge, Savez poslodavaca, Ženska poslovna mreža, Agencija za promoviranje stranih ulaganja (FIPA) i Mikrokreditna mreža, radili su sa Buldožer Povjerenstvom na procjeni prijedloga reformi. Tokom tri Plenarne sjednice, **Povjerenstvo je glasalo o najboljih 50 prijedloga za uklanjanje gospodarskih zapreka, koje će se predstaviti vladajućim tijelima**.

Nakon ovih važnih događanja, došlo je do intenzivnog dijaloga između Buldožer povjerenstva i Vijeća ministara BiH, vlada RS i FBiH. Svaka vlada je imenovala koordinatore. Svaki koordinator je podijelio prijedloge između relevantnih ministarstava, i tražio njihove komentare, reakcije i eventualne protuprijedloge.

U svakom ministarstvu, formirane su radne grupe za razmatranje reformi i formulirani su odgovori. Buldožer Povjerenstvo se sastalo sa svim najvažnijim ministarstvima i detaljno raspravljalo o reformama i odgovorima radnih grupa. Svaki put, došlo je do potpunog slaganja ili je pregovorima nađen zakonski

kompromis, koji ne umanjuju vrijednost prvobitne namjere prijedloga.

Sva vladajuća tijela su na kraju usvojila sve reforme. Neke su riješene vladinim donošenjem odluka, a ostale (koje se sastoje od zakonskih amandmana na postojeće zakone) su poslana na parlamente. Parlamenti BiH, FBiH i Brčko Distrikta usvojili su sve Buldožer amandmane, samo 30 dana prekoračivši prvobitni rok od 150 dana. Uprkos tom zakašnjenju, prvi put su postignuti rezultati u takvom vremeskom roku. U prosjeku, Buldožer Inicijativa je **proizvodila jednu gospodarsku reformu svaka četiri dana.**

Kako bi se nadogrudio uspjeh tog procesa, **4. lipnja 2003.g. pokrenuta je faza II Buldožer Povjerenstva.** Cilj druge faze je da se nastavi sa promoviranjem legitimnih interesa poslovne zajednice, lokalnih predstavničkih udruženja i građanskoga društva, i da se stvori radon partnerstvo sa izabranim zastupnicima.

U fazi II, Buldožer Povjerenstvo predstavlja jedno specijalizovano Buldožer Povjerenstvo za **poljoprivredu, agrobiznis i prirodne resurse i šest regionalnih Buldožer Povjerenstava**, koja su uspostavile organizacije koje zastupaju lokalne firme u svojim područjima. Oni se fokusiraju na identificiranje novih reformi na općinskoj/županijskoj/regionalnoj razini, kao i nadgledanje implementacije reformi iz prve faze na lokalnoj razini.

Sedam Buldožer Povjerenstava proširila su dijalog, koji je već uspostavilo prvobitno Buldožer Povjerenstvo sa izabranim predstavnicima zemlje, kako bi uključile sindikate. Ovo će pomoći Povjerenstvima da identificiraju reformna područja koja se odnose na bh društvo kao cjelinu. Davanjem odgovornosti svim trima partnerima (privatni sektor, vladajuća tijela i sindikati) u razvijanju, iznošenju i implementaciji reformi, ojačat će se podrška cjelokupnome procesu. Svaki od tri partnera ima istinski interes u reformi poslovnog okruženja u BiH.

U znak priznanja pokretu građanskog društva za reforme, tri premijera, šest predsjedatelja parlamenata, gradonačelnik Brčkog i sedam lokalnih predstavnika Buldožera potpisali su sporazum pod nazivom "Protokol za prosperitet", koji ih obavezuje da nastave podržavati proces Buldožer reformi.

U svjetlu te obaveze, Vijeće ministara BiH trenutno uspostavlja među-ministarsku radnu grupu na državnom nivou, pod nazivom "Jedinica za hitne reforme". Jedinica za hitne reforme je vladin pandan Buldožer Povjerenstvu.

Potpisivanje Protokola za prosperitet u Botaničkom vrtu

Prva Plenarna sjednica druge faze Buldožera održana je 29.07. 2003. g. Prisutni su izglasali 19 novih reformi. One će biti dio paketa od 50 reformi, koji će se predati vladama i parlamentima krajem rujna 2003.g.

Q2 DOGAĐAJI NA VISOKOM NIVOU:

29. svibanj 2003.g. – Narodna skupština RS usvaja pedesetu Buldožer reformu o liberalizaciji geodetskog tržišta. Konačno je usvojen paket od 50 Buldožer reformi iz Faze I, 187 dana od pokretanja inicijative.

04. lipnja 2003.g. – Potpisivanjem dokumenta pod nazivom "Protokol za prosperitet", završena je Faza I Buldožera, i pokrenuta Faza II, u Botaničkom vrtu Zemaljskog muzeja u Sarajevu. Protokol za prosperitet su zajedno potpisala tri premijera, šest predsjedatelja parlamenata, gradonačelnik Brčkog, predstavnici šest regionalnih Buldožer Povjerenstava i predstavnik Buldožer Povjerenstva za poljoprivredu i prirodne resurse

Nakon potpisivanja, svi potpisnici posadili su drvo u centralnom dijelu Botaničkoga vrta, nazvanom "Vrt prosperiteta", kao znak da se učesnici obavezuju da će učiniti sve što je u njihovoj moći da bi privreda procvjetala i donosila plodove za sve građane.

14. lipnja 2003. – Uspješno je pokrenuto šest regionalnih Buldožer Povjerenstava. Svako Povjerenstvo sastavljeno je od mnogih udruženja, i svako ima svog koordinatora.

- Buldožer Povjerenstvo sjeverozapad
- Buldožer Povjerenstvo za region Sarajeva
- Buldožer Povjerenstvo centralna Bosna
- Buldožer Povjerenstvo sjeveroistok
- Buldožer Povjerenstvo Banja Luka
- Buldožer Povjerenstvo Hercegovina

Komisije zajednički definiraju novi vremenski okvir, u kojem su opisani svi događaji koji se trebaju desiti do završetka Faze II 04. prosinca. Slogan druge faze je: "Oslobađanje lokalnog bogatstva".

04. srpnja 2003. – Pokretanje Buldožer Povjerenstva za poljoprivredu, agrobiznis i prirodne resurse.

Organizacije učesnice su Vanjskotrgovinska komora (glavni koordinator), Zadrudni Savez (koordinator), DrvoBiH (koordinator), OK Udruga za organsko certificiranje, Udruga proizvođača i distributera mesa, Grupacija ljekovitog bilja FBIH, Udruga ljekovitog i aromatičnog bilja RS, Savez udruga poljoprivrednih proizvođača FBIH, Udruga za agrobiznis RS, Gospodarska komora FBIH.

Pokretanje Buldožer Povjerenstva za centralnu Bosnu

15. srpnja 2003.g. – Sastanak sedam Buldožer Povjerenstava sa Zastupničkim domom i Domom naroda FBIH. G. Ibrahimović i g. Jukić podržali su ovaj napor. [efovi poslaničkih klubova dobili su vremenski okvir za Fazu II i složili se da uspostave radne grupe za specifična pitanja, i prije nego što Buldožer Povjerenstva prosljede svoje reforme vladama.

24. srpnja 2003.g. – Sastanak sedam Buldožer Povjerenstava sa Savezom sindikata. Odlučeno je da jedan predstavnik sindikata bude u svakom od sedam Buldožer Povjerenstava.

24. srpnja 2003.g. – Sastanak sedam Buldožer Povjerenstava sa Zastupničkim domom i Domom naroda državnog parlamenta. G. Džaferović pozdravlja nove napore i odlučuje da pošalje zastupnike da posjete regionalna Buldožer povjerenstva.

29. srpnja 2003.g. – Prva Plenarna sjednica Faze II. 19 prijedloga je odobreno od predstavljenih 21.

PROCES "MADE IN BOSNIA":

Proces koji je započeo u prvoj fazi pokazao se uspješnim. Nakana OHR-a bila je započeti akciju koju bi kasnije nastavili lokalni predstavnici poslovne zajednice. Faza II i njenih sedam samouspostavljenih Povjerenstava pokazuju upravo to. Buldožer tim u OHR-u i dalje obavlja koordinaciju između Povjerenstava. Projekat su finansirali američko, švicarsko i sada norveško veleposlanstvo. Italijansko i holandsko veleposlanstvo će možda učestvovati u budućem finansiranju. To pokazuje uspjeh ove inicijative. Mnoge međunarodne novine i agencije primijetile su da je ovaj program jedinstven. The New York Times, the Times of London, The International Herald Tribune ili Agencija France-Press napisali su članke o tome kako Buldožer inicijativa mijenja

okruženje u BiH, uz građansko učešće. Oni su na pozitivan način predstavili tu inovaciju kao "made in

Bosnia". Doista, Buldožer inicijativa je do sada uspjela da ponovno poveže političke predstavnike sa njihovim biračima. To je uspjela uraditi na način koji nije viđen nikada ranije, oslanjajući se na informacije dobijene od poslovnih ljudi i žena, fokusirajući se na brze i konkretne rezultate reformi. Držeći se mandata OHR-a da

promovira gospodarski razvoj kao faktor stabilnosti i mira, ta inicijativa je obezbijedila

toliko potrebnu temeljnu podršku za planirane strukturalne reforme vlasti. Početak druge faze pokazuje da taj proces ispunjava obećanja i da je doista održiv.

Članke o Buldožer akciji možete naći na website-u OHR-a ako kliknete na link: <http://www.ohr.int/ohr-dept/econ/bulldozer-initiative/index.asp>

SEKTOR ENERGETIKE

Nakon gotovo nikakvog napretka u proteklih 12 mjeseci projekat Struja III dostigao je kritičnu fazu i donatori očekuju napredovanje u provedbi projekta da bi nastavili sa tehničkom i finansijskom pomoći. U tijeku posljednjeg kvartala, učinjen je određeni napredak glede planova prestrukturiranja i privatizacije u sektoru električne energije, uspostavljanja regulatorne komisije za električnu energiju te osnivanja poduzeća za prijenos električne energije i neovisnog operatora sustava.

Akcioni planovi su okončani i trenutno su planovi Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine u procesu usvajanja na parlamentima. Proces imenovanja za državnu regulatornu komisiju je okončan imenovanjem dva člana komisije iz Federacije Bosne i Hercegovine.

U lipnju, dva entitetska premijera potpisala su sporazum o osnivanju jednog poduzeća za prijenos električne energije na državnoj razini (Elektroprenos BiH). U srpnju, nacrti zakona o uspostavljanju Elektroprenosa BiH i NOS-a (Nezavisnog operatora sistema) upućeni su Vijeću ministara. Usvajanje ovih

zakona predstavlja ključni naredni korak u reformi sektora električne energije.

PRORAČUNI

Misija MMF-a bila je u Bosni i Hercegovini u mjesecu srpnju i dala preporuke svim trima vladama da ne vrše rebalans zbog toga što priliv sredstava ne ide na zadovoljavajući način. Naredna posjeta misije MMF-a biti će u opet u rujnu kada će dati konačne preporuke glede rebalansa.

Unutarnji dug:

Niz sastanaka radnih skupina održan je u organizaciji MMF-a da bi se utvrdila razina potraživanja prema vladi. Konačna procjena je da se radi o 5,201 milijuna KM. Preporuka MMF-a je da se otpiše 80% ovh potraživanja da bi Bosna i Hercegovina mogla izbjeći ozbiljnu gospodarsku krizu. Sada je na vladama u Bosni i Hercegovini da utvrde strategiju za rješavanje domaćeg duga, te sačini plan kojim se utvrđuje otpisivanje i način izmirivanja priznatih dugova.

PRIVATIZACIJA

Ni u jednom entitetu, u prvoj polovini 2003 godine, nije bilo značajnog napretka u procesu privatizacije. Kao rezultat toga, oba entiteta i dalje imaju tvrtke koje nisu održive i rade samo jednim djelićem svojih kapaciteta. Mnoga od tih poduzeća nominalno upošljavaju veliki broj ljudi, ali u većini slučajeva najveći dio tih uposlenika godinama niti radi, niti prima platu ni naknade.

Trenutno, oba entiteta iznalaze načine da se bave preprekama privatizaciji da bi omogućili ovaj proces. Federalna agencija za privatizaciju je za vladu pripremila prijedlog novog pristupa, a vlada je formirala međuresornu radnu skupinu da se bavi ovim pitanjem. U Republici Srpskoj usvojene su izmjene i dopune zakona o privatizaciji u nastojanju da se proces privatizacije pospješi.

Na sjednici od 15 lipnja 2003 Koordinacioni odbor za gospodarski razvoj i europske integracije, predstavnici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i entitetskih vlada raspravljali su o akcionom planu za provedbu

najznačajnijih reformi u narednih šest mjeseci. Jedan od ključnih elemenata ovog akcionog plana je pokretanje procesa privatizacije. U tom smislu obvezali su se da će u narednih šest mjeseci raspisati tendere za najmanje 10 poduzeća.

SOCIJALNI SEKTOR

Služba za zapošljavanje HNK

Odlukom Visokog predstavnika o Zakonu o zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih (prosinac 2000) utvrđuje se da svi županiji treba da uspostave " županijske službe za zapošljavanje," kao ispostave Federalnog zavoda za zapošljavanje. Hercegovačko-neretvanska županija kasnila je u provedbi ovoga zakona za ostalim županijama. Bošnjački zavod je funkcionirao kao ispostava Federalnog zavoda za zapošljavanje, ali hrvatski zavod je bio neovisna institucija, koja je bila osnovana kao služba za bavljenje pitanjima upošljavanja u područjima sa hrvatskom većinom.

Glavni problem za registraciju Zavoda za zapošljavanje bilo je nepostojanje statuta, koji nije mogao biti usvojen zbog neslaganja dvije strane oko postupka glasanja i usklađenosti sa ustavnim promjenama. Prihvatajući preporuke OHR-a za rješavanje spornih pitanja, Upravni odbor je izradio i usvojio Statut. Naredni korak za Zavod za zapošljavanje bit će da počne zajednički raditi, pružati usluge svim građanima županije. OHR će i dalje podržavati upravljačke strukture Zavoda sve dok se proces integracije u potpunosti ne okonča.

Zavod za zdravstveno osiguranje HNK

Statut Zavoda za zdravstveno osiguranje HNK još nije potvrđen na Skupštini HNK, i još uvijek predstoji odluka Obora za vitalne nacionalne interese Ustavnog suda koji je tek nedavno oformljen. Zbog kašnjenja usvajanja Statuta ZZO HNK koje je u zastoju od veljače ove godine, aktivnosti i napredak vezani za objedinjavanje Zavoda idu sporijim tempom. No ipak, upravljačke strukture ZZO HNK počele su sa štampanjem i izdavanjem jedinstvenih zdravstvenih knjižica, što treba da bude završeno do rujna 2003 godine. Iako plan objedinjavanja još uvijek nije u potpunosti proveden, upravljačke strukture ZZO HNK i njihovo osoblje rade zajedno. Međutim, sada se sučeljavaju sa problemom potpisivanja isplata sa računa, u svjetlu činjenice da još uvijek nemaju kontrolu nad ovim pitanjem, a županijski

premijer ne može sam potpisivati isplate (pošto je mjesto zamjenika premijera ukinuto). Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine iz veljače 2002. godine koja je donešena da bi se ubrzalo osnivanje i funkcioniranje ZZO HNK, premijer i zamjenik premijera određeni su za ovlaštene potpisnike platnih naloga.

Sadašnji premijer zahtijevao je da kontrolu nad bankovnim računom ima uprava zavoda pošto je zavod sada osnovan i u potpunosti funkcionira. U prilog ovog zahtjeva, OHR je vladi Federacije predložio da ponovo razmotri svoju odluku iz 2002. godine i upravljačke strukture zavoda ovlasti da raspolažu fondovima ZZO HNK, kao što je to slučaj sa svim ostalim županijama u Federaciji.

CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO

Upravni odbor za civilno zrakoplovstvo (CASC) kojim predsjedava OHR uz puno uključivanje predstavnika lokalnih organa vlasti, oformljen je sa ciljem uspostavljanja efektivnog i operativnog organa vlasti Bosne i Hercegovine u oblasti civilnog vazduhoplovstva. Da bi se postigli ovi ciljevi na drugom sastanku CASC-a odlučeno je da se izradi novi zakon o civilnom zrakoplovstvu, uspostavi nova organizacija BHDCA i ubrza postavljenje novog generalnog direktora BHDCA.

Taj Zakon o civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine koji je u potpunosti usuglašen s propisima i praksom ICAO-a te europskim preporukama, omogućit će uspostavljanje jedinstvenog organa vlasti za civilno zrakoplovstvo (CAA) te ostvariti jasno odvajanje regulatornih funkcija na državnoj razini (BHDCA) i operativnih funkcija na entitetskoj razini (FEDCAD, RSCAD) a, ako bude potrebno, i vanjskih tijela. Usvajanje i puna provedba ovoga zakona predstavljaju i uvjet za članstvo Bosne i Hercegovine u JAA.

U istom periodu izabrana je nacionalna komisija koja uključuje i međunarodne stručnjake i izabrala najboljeg kandidata za mjesto generalnog direktora direkcije za civilno zrakoplovstvo kao i dva zamjenika direktora, jednoga koji će biti na čelu regulatornog odjeljenja, a drugoga koji će biti na čelu odjela za zračnu navigaciju. Ova imenovanja čekaju odluku Vijeća ministara.

U budućnosti, CASC će i dalje postojati da bi vršio praćenje provedbe nove strukture BHDCA, podržao i pratio provedbu novoga zakona o civilnom

zrakoplovstvu, da bi pratio primopredaju odgovornosti između SFOR-a i civilnih organa vlasti koja je u tijeku na međunarodnoj zračnoj luci MOSTAR, i osigurao da se propisi ICAO i EU, gdje je sigurnost ključna, provode, u okviru obuke lokalnih kontrolora i upotrebe novog radarskog sustava na Međunarodnom aerodromu Sarajevo.

ZRAČNA LUKA MOSTAR

U svjetlu povlačenja SFOR-ovog francuskog detašmana sa Aerodroma Mostar planiranog za kraj 2003, predstavnici međunarodne zajednice zajedno sa federalnim, kantonalnim i gradskim organima vlasti počeli su pripreme za primopredaju svih aerodromskih usluga (zračnih i zemaljskih) na lokalne organe vlasti. Ove pripreme uključuju izradu Prijelaznog poslovnog plana koji treba da izrade organi vlasti Zračne luke Mostar u suradnji sa FEDCAD-om.

Gore pomenuti plan sadrži sve korake poredane po stepenu važnosti, a čija je provedba potrebna za bezbjednu i sigurnu primopredaju kako bi aerodrom bio u mogućnosti nastaviti sa radom nakon povlačenja. Kada ovaj Prijelazni poslovni plan sve zainteresirane lokalne strane budu u potpunosti prihvatile, bit će potpisan u obliku sporazuma, a u njemu će biti točno definirane obveze svih strana koje su već iskazale spremnost podržati postojanje i buduće funkcioniranje Zračne luke Mostar.

VETERINARSTVO

Nema sumnje da ponovno uspostavljanje respektabilnog sustava veterinarstva koje dobro funkcionira sukladno propisima Europske unije i drugim međunarodnim propisima predstavlja visok prioritet. Bosna i Hercegovina je zemlja sa ograničenim prirodnim resursima, ali ipak posjeduje određene predispozicije za razvoj određenih sektora koji bi mogli generirati značajne komparativne prednosti. Neosporno je jedan od takvih sektora i uzgoj stoke te proizvodnja i prerada prehrambenih proizvoda.

Od postavljenja novog rukovodstva (direktor gosp. Jozo Bagarić, zamjenik direktora gosp. Nihad Fejzić i tajnik gosp. Slaviša Kreštalica) 16. travnja 2003. godine DUV (Državni ured za veterinarstvo) počeo je snažno da djeluje i pokazuje karakteristike institucije koja dobro funkcionira. Novo rukovodstvo je prestrukturiralo plan rada i obvezalo svoj tim na novu radnu dinamiku. Kao primjer ozbiljnog angažmana je i izrada novih propisa tj.

Pravilnika o identifikaciji i kretanju životinja, Pravilnik o plavom jeziku te Pravilnik o bioreziduima. Sukladno preporukama EU, Državni ured za veterinarstvo pokrenuo je proces za uspostavljanje nacionalne mreže referencialno dijagnostičkih laboratorija.

Državni ured za veterinarstvo riješio je i pitanje jedinstvene distribucije informacija OIE, WHO, FAO i WTO. Svibanj 2003 će sektor veterinarskih usluga u BiH pamtiti kao mjesec kada je objavljen prvi Bilten sukladno uvjetima OIE. Jedinstvena i usklađena procedura distribucije informacija naročito je važna za transparentnost u tijeku praćenja i izvještavanja o zdravstvenom stanju životinja.

Jedan od najznačajnijih dijelova veterinarskog sustava u Bosni i Hercegovini je Operativna agencija (OA) koja je novouspostavljena u Banjaluci. Operativna agencija predstavlja organizacioni dio Državnog ureda za veterinarstvo i zadužena je za obilježavanje i kontrolu kretanja životinja. Aktivnosti Državnog ureda za veterinarstvo direktno su doprinijele osnivanju operativne agencije kao odjela Državnog ureda za veterinarstvo, a u međunarodnom kontekstu biti odgovorna za vođenje evidencije o kretanju životinja.

Jasno je da je došlo do određenih poboljšanja ali Državnom uredu za veterinarstvo još uvijek predstoji puna provedba državnog Zakona o veterinarstvu. Očekuje se da će u narednom periodu biti poduzeti sljedeći zadaci: usklađivanje entitetskih zakona o veterinarstvu, uspostavljanje jedinstvene državne granične veterinarske inspekcije, nastavak projekta o obilježavanju i kontroli kretanja životinja, osnivanje veterinarske komore FBH i potpuna provedba Zakona o veterinarstvu Bosne i Hercegovine u oba entiteta i distriktu Brčko.

Bosna i Hercegovina ide naprijed u sektoru veterinarstva. Ovo pozitivno kretanje osigurat će mogućnosti bržeg ekonomskog oporavka kao i povećanje razine zaštite potrošača i zdravlja životinja. U tom smislu ključno je stvaranje pravnog i institucionalnog okvira za povećan izvoz i ispunjenje uvjeta EU. Državni ured za veterinarstvo počeo se ozbiljno baviti svojim nadležnostima otklanjanjem tehničkih prepreka međunarodnoj trgovini. U narednom periodu očekuje se da će izvoz više ovisiti o inicijativi i sposobnostima lokalnih i međunarodnih poduzetnika.

TELEKOMUNIKACIJE

U tijeku drugog kvartala nije bilo razvoja nekih značajnijih događaja vezanih za reformu sektora telekomunikacija. Ključni cilj i dalje ostaje isti: uvesti lojalnu konkurenciju kako bi se obezbijedilo pružanje djelotvornih usluga telekomunikacija po prihvatljivim cijenama. Bez toga, poslovni svijet neće ulagati u Bosni i Hercegovini, a korisnici će i dalje plaćati više nego što treba.

Unatoč potrebi brzog uvođenja lojalne konkurencije proces izdavanja treće dozvole za rad u pokretnoj telefoniji još nije okončan. Proces je otpočet u siječnju 2003 godine, a Vijeće ministara tek treba utvrditi visinu naknade koju treći operator mora platiti da bi dobio dozvolu. Pokretna telefonija bi mogla postati prva značajna komponenta u sektoru telekomunikacija u kojoj će se prednosti efektivne konkurencije među operatorima ostvariti.

Stoga je za žaljenje što Vijeće ministara još nije donijelo odluku.

BANKARSTVO

Centralna banka objavljuje godišnje izvješće za 2002 godinu

Kontinuirani pozitivni razvoj aktivnosti Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBH) u 2002 godini istaknut je u nedavno objavljenom godišnjem izvješću. Sukladno svojoj primarnoj funkciji monetarnog odbora, najznačajnija novina je odluka CBBH o usklađenosti KM sa Eurom a ne više sa DM. (Od siječnja 2002 godine zadržan je valutni tečaj u odnosu od 1 Eura prema 1.95528 KM) Ova promjena nesmetano je obavljena i nastavljen je transfer od oko 6 milijardi novčanica DM iz BiH u Njemačku, a koji datira još od 1997 godine. Sveopćim koncenzusom, djelotvornost i pouzdanost operacija vezanih za zamjenu obezbijedio je temeljni osnov za zadržavanje povjerenja javnosti u KM.

Druge novine o kojima se govori u izvješću uključuju osnivanje agencije za osiguranje depozita na državnoj razini (o čemu je već bilo riječi u Biltenu), osnivanje odbora za pregled finansijskih izvješća o poslovanju upravnog odbora da bi se još više poboljšao sustav unutarnje kontrole u banci, te dobivanje svojstva banke da funkcioniра kao fiskalni agent za Bosnu i

Hercegovinu kada su u pitanju odnosi Bosne i Hercegovine i MMF-a.

Kao što je istaknuto u izvješću, stabilnost i ekonomska uloga sektora bankarstva u Bosni i Hercegovini i dalje se poboljšavaju, povećava se razina minimalnih kapitalnih uslova, a kao rezultat procesa privatizacije dolazi i do konsolidacije sektora. Osim toga bankovni polozi su porasli za skoro 25% u 2002 godini, dok je razina pozajmnica porasla za 53%. Kao što je i ranije navođeno, komercijalne banke i dalje jasno pokazuju da postoji veća naklonost prema davanju pozajmnica domaćinstvima nego kredita na komercijalnoj osnovi, što predstavlja situaciju kojoj će trebati posvetiti pomnu pažnju ukoliko se želi izvršiti stimulacija obimnijih aktivnosti u privredi.

OHR MOSTAR

Proračun hercegovačko neretvanske županije

Politički problemi vezani za sastav vlade su za posljedicu imali kašnjenje pripreme i usvajanja proračuna hercegovačko neretvanske županije za 2003 godinu. Na posljednjoj sjednici vlade, nacrt proračuna je konačno usvojen; međutim postat će važeći tek kada ga usvoji skupština hercegovačko neretvanske županije.

S obzirom na velika dugovanja, nedovoljna sredstva i neisplaćene plaće, proračun za ovu godinu samo će se baviti pitanjima vezanim za obnovu, ali ne i pitanjima vezanim za gospodarski razvoj. Usvajanjem proračuna obezbijedit će se elementi za uspostavljanje sustava jedinstvenog rizničkog računa, što će obezbijediti veću transparentnost javne potrošnje.

Iako je prošlogodišnji proračun do određene mjere bio objedinjen, još uvijek postoje dvostruke administrativne strukture koje uključuju značajno udvajanje, bespotrebno trošenje i nedjelotvornost. Otuda treba uložiti dodatne napore u dalju integraciju proračuna u 2003 godini, što će, između ostalog, zahtijevati dodatno usklađivanje koeficijenta i osnovica za obračun plaća za sve proračunske korisnike

OHR Banja Luka

“Vrelo ljeto” za Vladu Republike Srpske

Vlada Republike Srpske našla se pred izazovom niza protesta zdravstvenih radnika koji štrajkuju sada već gotovo dva mjeseca. Zdravstveni radnici Kliničkog centra Banjaluka zahtijevaju da im se isplati šest neisplaćenih plaća. Poljoprivredni proizvođači Republike Srpske su također bili u štrajku. Osim uobičajenih poteškoća vezanih za tranziciju (zakašnjela privatizacija, izgubljena tržišta itd.) situacija u poljoprivredi se pogoršala zbog suše. Penzioneri, sektor obrazovanja te uposleni u metalnoj industriji namjeravaju se pridružiti poljoprivrednicima u protestima protiv Vlade Republike Srpske. Vlada Republike Srpske je obećala povećanje mirovina za 30% do kraja 2003 godine. Tako će prosječna mirovina biti povećana sa 125 KM na 165 KM (45% prosječne plaće). To zahtijeva dodatna sredstva u Fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske u iznosu od 14.5 miliona KM. Ograničena proračunska sredstva ne ohrabruju. Javni prihodi prikupljeni u periodu siječanj-svibanj 2003 godine manja su za 11% od planiranih. Međutim, pozitivan trend u industrijskoj proizvodnji i dalje se nastavlja u drugom kvartalu 2003 godine. Industrijska proizvodnja u periodu siječanj-svibanj 2003 u poređenju sa istim periodom 2002 godine veća je za 4.3%. Imajući na umu složenost gospodarske situacije i problema sadašnje vlade koje je naslijedila od svojih prethodnika, nije nerealno takve probleme i očekivati; međutim postoji nada da mogu biti riješeni u kratkom roku.

Privatizacijski sporovi prepreka su za strana ulaganja u županiji 1

Ekonomске novosti iz županije¹ uglavnom karakteriziraju sporovi u procesu privatizacije i za njih vezani protesti radničkih sindikata. Najveći strani ulagač u županiji 1 je slovenačko poduzeće CITRUS, koje se susreće s poteškoćama u nastojanjima da ponovo pokrene neke gospodarske djelatnosti u nekim od 12 poduzeća u kojima su većinski vlasnik. Vlada je pokrenula dijalog sa predstavnicima Citrusa, Kantonalnom agencijom za privatizaciju i radničkim sindikatima koji instiraju na striktnom poštovanju ugovora o privatizaciji.

U narednom periodu županijska vlada planira da se koncentrira na:

- Stratešku privatizaciju i privlačenje stranih ulagača (Shodno tome razmotrit će reprogramiranje ili otpis dugova za neka preduzeća.)
- Ekonomske reforme, a naročito podršku inicijativi buldožer.
- Suzbijanje sive ekonomije, uključujući reorganizaciju županijskih tržišnih inspekcija.

Masovna privatizacija (11 poduzeća iz županije 1) nije do sada dala očekivane rezultate. No, postoje neki dobri primjeri strateške privatizacije i stranih ulaganja, kao što su tvornica za preradu drveta D.o.o. Sanica iz Ključa (sa 260 uposlenih) koju je kupilo jedno švicarsko poduzeće. Isti ulagač zainteresiran je i za druga poduzeća iz ovoga sektora. I drugi strani ulagači razmatraju mogućnosti ulaganja u županiji 1. Jedno talijansko poduzeće zainteresirano je za otpočinjanje proizvodnje briketa u Bosanskom Petrovcu, dok jedna francuska tvrtka razmatra mogućnosti proizvodnje gipsa u Kulen Vakufu. No sporni slučajevi poput Citrusa šalju negativne signale potencijalnim investitorima te je stoga značajno da se oni riješe da bi proizvodnja počela.

Prepreke za izvoz (Certifikacija)

Robe koje ulaze u Europsku uniju na sebi nose obavezu oznaku CE koja služi kao jasan znak organima vlasti zemalja članica da proizvod ispunjava sve uvjete iz direktiva EU o standardizaciji. Drugi najvidljiviji znak na tržištu EU jer obilježavanje ISO (standardi koji se odnose na kvalitet) To omogućava nekom poslovnom subjektu da se etablira kao pouzdana organizacija i koju i domaći i strani potrošači mogu imati povjerenja. Ovo nije obveza, ali se javlja kao zahtjev kod mnogih uvoznika.

Cijena koštanja dobivanja certifikata EU kreće se između 10.000 do 20.000 KM, a sam protupak može trajati i do godinu dana. U Republici Srpskoj glavno tijelo koje obezbjeđuje CE i ISO certifikate je Tuev u Njemačkoj, institucija akreditirana od EU. Tuev ne pomaže poduzećima samo u dobivanju certifikata već je uključen i u organizaciju obuke i seminara za domaće menadžere. U nekim slučajevima Tuev može obezbijediti i subvencije za dobivanje certifikata EU. Postoji veliki interes domaćih tvrtki za dobivanje ovih certifikata. No kada se uzme u obzir njihova cijena i uporedi sa sadašnjom teškom finansijskom situacijom ishod je mali broj poduzeća koja su u stvari uspjela da dobiju ove certifikate (u Republici Srpskoj radi se o samo pet poduzeća).

Osim toga sadašnji status Instituta za akreditaciju Bosne i Hercegovine te Instituta za standardizaciju, metrologiju i intelektualno vlasništvo, koji još uvijek ne

funkcioniraju kako treba, sugerira da broj certifikata neće značajno porasti, a da će ovisnost o stranim tijelima u Republici Srpskoj i dalje postojati.

OHR TUZLA

Okrugli stol o prestrukturiranju i privatizaciji rudnika uglja u BiH

26 lipnja 2003 godine Rudarski fakultet

Univerziteta u Tuzli i rudnici Bosne i Hercegovine organizirali su okrugli stol da bi razgovarali o prestrukturiranju i privatizaciji rudnika u Bosni i Hercegovini. Rudnici Bosne i Hercegovine trenutno prolaze kroz jednu od najtežih faza u svom razvoju. Da bi se obezbijedilo preživljavanje rudnika i osigurao njihov strateški razvoj, Vodeće ličnosti u rudarstvu razmatraju poduzimanje radikalnih reformi vezanih za prestrukturiranje. Dok s jedne strane nije bilo nelih određenijih zaključaka u diskusijama, dijalog je bio oštar, a buduće rasprave će vjerojatno uslijediti.

Ključna pitanja o kojima se raspravljalo uključivala su: (1) Nedovoljan rast domaće potrošnje električne energije (2) potreba da rudnici obezbijede veći udjel na tržištu (3) nedostatak ulaganja (4) proizvodnja električne energije prevazilazi potrebe domaćeg tržišta (5) zastarjela tehnologija (6) prevelik broj uposlenih u proizvodnji električne energije i uglja, te (7) nedostatno zakonodavstvo u sektoru rudarstva. Ova pitanja navođena su kao neki od problema koji onemogućavaju razvoj rudnika u BiH.

Sstanak na vrhu regije sjeveroistok o ekonomskim pitanjima održan u Tuzli

Gradonačelnici 40 općina sjeveroistočne Bosne i Hercegovine okupili su se na jednodnevnom sastanku u Tuzli da bi razgovarali o regionalnom gospodarskom razvoju. Sponzori ovoga događaja su Udruženje za regionalni razvoj iz Tuzle (RDA), Agencija za razvoj distrikta Brčko (BDDA), Agencija za razvoj Semberije (RAS) i Agencija za gospodarski razvoj iz Birča. (BREDA).

Sveobuhvatni dnevni red uključivao je informacije vezane za naredna važna pitanja za regionalnu strategiju ekonomskog razvoja:

- Program regionalnog ekonomskog razvoja EU (RED)
- Program financiranja EU QUF
- program za održivi transfer za organe vlasti koji učestvuju u povratku EU/UNDP

- Najnovije informacije o Buldožeru II

Najznačajniji elemenat za mnoge učesnike ovoga susreta bilo je isticanje značaja gradonačelnika i zvaničnika koji se nave gospodarskim razvojem u oba entiteta i distriktu Brčko da zajednički raspravljaju o gospodarskim pitanjima važnim za sve u ovoj regiji. Već se planiraju i budući sastanci ove vrste. Regionalna kancelarija OHR-a u Tuzli je sa zadovoljstvom učestvovala u ovom programu.

EU QIF II

Regionalni odbor za procjenu zahtjeva počinje sa razmatranjem podnešenih zahtjeva

17 srpanj 2003 godine bio je krajnji datum za podnošenje zahtjeva za dodjelu grantova iz projekta EU QIF 2. 18 srpnja Regionalni odbor za procjenu (koji se sastoji od RDA Tuzla, BREDA, Agencije za razvoj Semberije, BREDA, Agencija za razvoj Brčko, Taldi Tuzla, OHR, UNDP, i OSCE) počeli su vršiti procjenu primljenih zahtjeva. Cilj EU QIF II je omogućavanje održivog povratka tj. otvaranje 700 održivih radnih mjesta od kojih bi 50% bilo za povratnike. Ukupno 1.5 milion Eura u grantovima bit će podijeljno između tri skupine: Srednja i mala poduzeća, neprofitne organizacije, općine i ostale vladine organizacije.

Regionalna kancelarija OHR-a u Tuzli prezentuje najnovije informacije vezane za Buldožer II

Ekonomski odjel regionalne kancelarije OHR-a u Tuzli u dva navrata je prezentirao reformsku strategiju Buldožera II. U nastojanju da stvore jaku svijest i podršku provedbenoj fazi reforme Buldožer, članovi raznih regionalnih odbora Buldožera, i osoblje iz ekonomskog odjela OHR-a aktivno su se sastajali sa izabranim i zaduženim zvaničnicima.

Dvije prezentacije Regionalnog ureda OHR Tuzla su obavljene za (1) grupu gradonačelnika koji su predstavljali općine iz Zeničko-dobojskog kantona, i (2) grupu pravnika i ministra financija iz Kantona Posavina.

U obe prigode iskazana je jaka podrška provođenju reformi Buldožer.

OHR BRČKO

Distrikt Brčko usvojio je novi moderan zakon o porezu na prihod koji je izrađen uz pomoć GTZ-a

(Njemačke agencije za tehničku pomoć). Ovim se zakonom uređuje oporezivanje prihoda i fizičkih i pravnih lica. Oporezivanje plate stupilo je na snagu 1 srpnja 2003 godine dok će se odredbe koje se odnose na porez na dobit poduzeća primjenjivati od 1 siječnja 2004 godine.

U Distriktu Brčko privatizirano je osam poduzeća po vlastitom konceptu, pri čemu je prodato 67% (minus dionice iz doba Markovića) državnog kapitala. Razlika u vaučerima odnosno certifikatima čuva se u Fondu manjinskih dioničara u distriktu i bit će pretvorena u dionice kada bude donešen zakon o vrijednosnim papirima. Ukupne obveze po osnovu ulaganja iznose 46 miliona KM uključujući i strana ulaganja od 29 miliona KM. Oba privatizacijska ulaganja obezbijedit će otvaranje novih radnih mjesta za oko 740 uposlenika. Šest od ovih poduzeća su iz proizvodnog sektora, od kojih četiri proizvode za izvoz. Detalji vezani za ostalih osam poduzeća (u dva tenderska paketa) koja su u fazi provođenja tenderskog postupka mogu se naći na internet adresi www.bhbusiness.com.

Zakon o vrijednosnim papirima predstavlja ključni korak za ispunjenje uslova iz Konačne odluke o samoupravnom statusu Distrikta Brčko. Ovim se zakonom osnivaju Komisija za vrijednosne papire i Registar vrijednosnih papira, te zbir pravila koja Distriktu Brčko omogućavaju da emitira vlastite vrijednosne papire. Tako Distrikt može okončati proces privatizacije poduzeća pretvaranjem vaučera, certifikata i dionica iz vremena Markovića u dionice privatnih tvrtki. Distrikt neće osnivati svoju vlastitu burzu.

Distrikt Brčko Bosne i Hercegovine i UNDP/BLAP postigli su suglasnost oko omogućavanja novih finansijskih usluga poznatih kao GARANTNI FOND DISTRIKTA BRČKO, (GFBD), prvi ovakav fond u BDBH, da bi olakšali pristup kreditima za poljoprivredne proizvođače i poduzetnike u seoskim poljoprivrednim sredinama.

Privatizacija stanova

Privatizacija stanova počela je 30 srpnja 2002 godine kada je Zakon o otkupu stanova nad kojima postoji stanarsko pravo u Distriktu Brčko usvojen na Skupštini. Od tada je prodato 572 stana (od oko ukupno 3500) po prosječnoj otkupnoj cijeni od 61 KM po kvadratnom metru. Prihodi od dosada privatiziranih stanova iznose oko 1.9 milion KM. 40% prihoda uloženo je u održavanje fondova za svaku zgradu da bi se pomoglo novim vlasnicima da preuzmu odgovornost za održavanje zajedničkih prostorija. Preostalih 60% prihoda uloženo je u stambeni fond da bi se pokrili troškovi procesa privatizacije, popravili oštećeni stanovi i izvršila rekonstrukcija razrušenih stanova. I kod kupovine vaučerima i certifikatima postoji pravo na

popust na cijenu otkupa stana. Ostali popusti uključuju: 100% popust za siročad ili osobe sa 80%-100% invalidnošću koji žive sami ili sa članovima kućanstva bez ikakvih primanja, te 50% popust za sve osobe preko 65 godina, udovice i udovice poginulih u ratu, te roditelj(i) usvojenici koji sa usvojenim djetetom žive u zajedničkom kućanstvu. Ured za privatizaciju sklopio je 572 ugovora; za preko 3,000 ljudi postupak je u toku. Po programu postoji mogućnost plaćanja na otplatu, a do sada je 85 % kupaca platilo gotovinom.

Popravak željezničkih kolosijeka

Kao dugoročno ulaganje u ekonomski razvoj Distrikta te da bi podržala luku i poduzeća u industrijskoj zoni, Vlada Distrikta je uložila 1.3 milijun KM u popravak i renoviranje željezničkog kolosijeka između centra grada i luke.

Ovaj projekat završen je u roku od četiri sedmice i povezuje industrijsku zonu, preko sasvim novog željezničkog kolosijeka sa lukom i glavnom željezničkom prugom iz mreže BiH.

BiH Economic Update

Izvor: Zavodi za statistiku FBH i RS
BiH ekonomski pokazatelji jsiječanj 2001 – svibanj
2003

GDP nominalni u 2001 GDP nominalni 2000 Nominalni porast 2000-2001	7,224 milijarde KM 6,698 milijarde KM + 7,8%	2,993 milijarde KM 2,734 milijarde KM + 9,5%	9,161 milijarde KM 8,321 milijarde KM +10,0%
Stvarni porast 2000-2001 (minus inflacija u RS 6.5%)	+6,7%	3%	+5,5%
Indeks u industrijskoj proizvodnji			
05/03 u poređenju sa 2002	+6,8%	-5 %	N/A
05/03 u poređenju sa 05/02	+11,7%	+10,4%	N/A
Indeks maloprodajnih cijena			
05/03 u poređenju sa 2002	+0,6 %	+1,5%	N/A
05/03 u poređenju sa 05/02	+0,3%	+1,8%	N/A
Prosječna neto plata 05/03 U05/03 poređenju sa prosjekom u 2002	523,35 KM +1,4%	373 KM +7,2%	473,2 KM +3,3
Broj zaposlenih 04/03 (RS 6/03)	387.378 lica	249.186 lica	N/A
Broj registrovanih nezaposlenih 04/03 (RS 06/03)	292.843 lica	135.410 lica	428.253 lica
Broj penzionera 04/03 (RS 06/03)	286.567 lica	183.640 lica	470.207 lica
Prosječna penzija u 03/03	190 KM	125 KM	168.3 KM
Uvoz sij-tra 03 (RS – lip) Izvoz sij-velj 03 Trgovinski deficit u sij-velj 03 Pokrivenost uvoza izvozom	1.677,2 milion KM 545,5 milion KM 1131,7 milion KM 32,5 %	835,7 milion KM 185 milion KM 650,7 milion KM 22%	2512,9 milion KM 730,5 milion KM 1782,4 milion KM 29,0%